تحلیل

یگانه شریعت

فراکسیون خانواده مجلس ساختاری جدید برای مطالبات قدیمی

مجلس دهم با بیشترین تعداد نمایندگان زن راه یافته به مجلس‌های دوران بعد از انقلاب هر چند در حوزه زنان و خانواده تاکنون عملکردی آنچنانی از خود نشان نداده است، اما این بار اتفاقی تازه در مجلس رخ داده که می‌توان آن را به فال نیک گرفت و آن چیزی نیست جز تشکیل فراکسیون خانواده.

فراکسیون خانواده مجلس شورای اسلامی اوایل آبان ماه امسال برای نخستین بار با حضور ۵۵ نفر از نمایندگان مجلس شکل گرفت.

تشکیل این فراکسیون که البته با ارائه طرح کمیسیون از همان ابتدای تشکیل مجلس دهم مدنظر قرار داشت بنا بر خلأ قانونی در این حوزه بنیان نهاده نشد، بلکه نیاز به بازنگری در حوزه قوانین، اصلاح یا پیشنهاد طرح‌هایی مرتبط با تحولات فرهنگی و اجتماعی بر اساس تغییر حوزه آسیب‌های خانواده، استمرار حمایت نمایندگان برای تشکیل فراکسیونی برای خانواده را تداوم بخشید. نخستین قانون در حوزه خانواده در سال ۱۳۴۶ تدوین شده است و پس از آن نیز اهمیت موضوع خانواده موجب شده تا به نقطه کانونی برنامه‌های کشور تبدیل شود و در اسناد بالادستی موضوع خانواده تا حد قابل قبولی مورد توجه قرار گرفته است. در سند چشم‌انداز توسعه تقویت نهاد مستحکم خانواده و در برنامه‌های توسعه‌ای کشور توسعه خانواده پایدار و کاهش آسیب‌های اجتماعی همواره محور برنامه‌ها بوده است، همچنانکه مراکز مطالعات، کارگروه‌های تخصصی، پژوهشکده‌ها و مؤسسات زیادی نیز به این موضوع می‌پردازند. با تمام اینها اما چالش‌های حوزه خانواده روز به روز در کشورمان پر رنگ‌تر می‌شود و آیینه آمار و ارقام از تزلزل جدی نظام خانواده در جامعه خانواده محور ایران پرده بر می‌دارد. بر همین اساس هم سیاست‌های کلی خانواده از سوی رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی) تصویب و ابلاغ شد؛ سیاست‌هایی که در نخستین بند آن نیز ایجاد جامعه‌ای خانواده محور و تقویت و تحکیم خانواده و کارکردهای اصلی آن بر پایه الگوی اسلامی خانواده به‌عنوان مرکز نشو و نما و تربیت اسلامی فرزند و کانون آرامش بخش مورد تأکید قرار گرفته است.

بنابراین و با عنایت به اسناد بالادستی موجود چالش‌هایی نظیر اعتیاد، افزایش آمار طلاق و کاهش آمار ازدواج و بسیاری چالش‌های دیگر مؤید این نکته است که یا قوانین و نظام برنامه‌ای دارای اشکال بوده و قابلیت اجرایی شدن را نداشته و بدون ضمانت اجرا صرفاً دست نوشته‌هایی روی کاغذ بوده یا اینکه عزمی برای اجرایی کردن آن وجود نداشته است. بر پایه چنین استدلال‌هایی فراکسیون خانواده مجلس شورای اسلامی شکل گرفت. تمرکز بر موضوعات خانواده و مسائلی چون خشونت در خانواده، کودک آزاری، طلاق، تزلزل خانواده و موارد دیگر دراین فراکسیون مورد بررسی قرار خواهد گرفت؛ احصا و بازبینی قوانین حوزه خانواده، احکام و برنامه‌ها مواردی است که این فراکسیون بنا دارد به آن بپردازد.

پروانه مافی، رئیس فراکسیون خانواده مجلس شورای اسلامی که اتفاقاً عضو فراکسیون زنان مجلس نیز است در پاسخ به این سؤال که آیا فعالیت فراکسیون خانواده با فعالیت‌های فراکسیون زنان مجلس، تداخل و همپوشانی نخواهد داشت، تأکید کرد: به هر حال در فراکسیون زنان مباحث مربوط به زنان به‌صورت کلی و عمومی مطرح می‌شود و مسائلی همچون کودک‌آزاری و مشکلاتی همچون طلاق که برخی خانواده‌ها با آن درگیر هستند و آمار نگران کننده‌ای که در این رابطه منتشر می‌شود، بعضاً به‌طور دقیق مورد بررسی قرار نمی‌گیرد.

نماینده اصلاح‌طلب مردم تهران در مجلس اضافه کرد: باتوجه به اینکه بحث خانواده در مجلس متولی مشخصی نداشت و موضوعات خانواده در فراکسیون زنان به‌طور ویژه مورد بررسی قرار نمی‌گرفت، بنابراین تشکیل فراکسیون خانواده ضرورت داشت و خوشبختانه استقبال خوبی نیز ازسوی نمایندگان صورت گرفت که این استقبال، انگیزه ما را دوچندان ساخته است. وی با تأکید بر اینکه «خانواده» همواره مورد توجه فرهنگ عمومی جامعه ایرانی و دین مبین اسلام بوده است، اعلام کرد: درحالی که در بسیاری از کشورهای پیشرفته، توجهی ویژه به موضوع خانواده می‌شود و ارکان مختلف حکومتی در کشورهای دیگر به این مسئله می‌پردازند، در کشور ما چندان توجهی به این مهم نمی‌شود.

نخستین نشست فراکسیون خانواده مجلس نیز به ریاست پروانه مافی ۱۸ دی ۱۳۹۶ در مجلس شورای اسلامی و با حضور زهرا ساعی سخنگو و مرتضی خاتمی نایب رئیس این فراکسیون، سهیلا جلودارزاده و محمدرضا بادامچی به عنوان اعضا و همچنین نمایندگانی از سازمان مردم نهاد «پویش» برگزار شد که در این جلسه آسیب‌های مرتبط با خانواده و کودکان مورد بحث و بررسی قرار گرفت. هر چند هنوز برای قضاوت درباره عملکرد این فراکسیون خیلی زود است، اما نامه فراکسیون خانواده مجلس به رئیس جمهور به منظور راه‌اندازی مجدد ستاد ملی زن و خانواده را می‌توان مهم‌ترین خروجی این فراکسیون دانست اگرچه این نامه منجر به هیچ حرکتی نشد. این فراکسیون همچنین تفاهمنامه‌ای برای انجام پژوهش و تدوین بسته‌های سیاستی در حوزه خانواده را با مرکز پژوهش‌های مجلس امضا کرده است. قرار است تحقیقات بنیادی و کاربردی در حوزه خانواده با محورهای زنان خانه‌دار، زنان سرپرست خانوار، طراحی الگوی بومی اشتغال، طراحی مکانیسم مناسب ساختار حوزه زنان و خانواده و موضوع کودکان انجام گیرد. حالا باید دید خروجی فراکسیون خانواده برای خانواده‌ها چه خواهد شد؟

ویژه

شرایط جدید ازدواج دختران عربستانی

شرایط جدید دختران عربستانی برای ازدواج به یکی از موضوعات جذاب روزهای اخیر در شبکه‌های اجتماعی تبدیل شده است.

پس از آنکه زنان در عربستان پس از سال‌ها موفق به کسب برخی حقوق خود شدند، اینک دختران دم بخت شرایط جدیدی برای نامزدهای خود تعیین می‌کنند. شروطی مانند موافقت با حضور در ورزشگاه، داشتن حق رانندگی، سفر با دوستان، کار کردن ولو در شیفت شب، خوابیدن در خانه برادر و برخی دیگر از شرایط که تاکنون در جامعه عربستان رسم نبوده است. یک دختر در فضای مجازی نوشت: همسر آینده‌ام حق داشتن رمز گوشی مرا ندارد و حتی اگر رمز گوشی من را داشته باشد حق ندارد در آن جست‌وجو کند و ببیند به چه کسی زنگ زده‌ام یا چه کسی به من زنگ زده است. دختر دیگری که به گفته خودش تجربه یک بار ازدواج را دارد با اشاره به اینکه اغلب پسران در ابتدای ازدواج در منزل پدر خود ساکن می‌شوند، می‌نویسد: من تنها در شرایطی ازدواج می‌کنم که همسرم توانایی خرید یا اجاره یک خانه جدا را داشته باشد. به نوشته ایندیپندنت، علاوه بر انگیزه‌های اقتصادی زیادی که در پس سنت‌شکنی‌های اخیر عربستان درباره زنان وجود دارد، انجام اصلاحات اجتماعی نیز با توجه به انتقادهای بین‌المللی فراوانی که به دلیل سلب حقوق عادی زنان به حاکمیت این کشور وارد است، از اهمیت بسزایی برای ریاض برخوردار است و این مسئله‌ای است که محمد بن سلمان ولیعهد عربستان بیش از هر چیز دیگری برای دریافت مشروعیت داخلی و بین‌المللی به آن نیازمند است.

روز جهانی حجاب؛ پویشی مردمی برای تبلیغ حقانیت اسلام

تنگناهای ضدحقوق بشری غرب برای زنان مسلمان

گزارش یک
زهرا چیذری

در شرایطی که بسیاری از کشورهای غربی دم از آزادی می‌زنند و شعارهای حقوق بشری سر می‌دهند در اغلب این کشورها مسلمانان در تنگناهای گوناگونی قرار دارند. این تنگناها اما برای زنان مسلمان به شکلی جدی‌تر مطرح می‌شود؛ چراکه در راستای سیاست‌های اسلام‌ستیزی و نگرانی دولت‌های غربی از گرایش فزاینده مردم غرب به اسلام تلاش می‌کنند نمادهای این دین مبین را که به گونه‌ای مبلغ مرام و مسلک اسلام و مسلمانان است از سطح جامعه‌شان حذف کنند تا تمایزهای رفتاری مسلمانان و جذابیت رفتارهایی همچون حجاب زنان مسلمان موجب تحریک کنجکاوی و گرایش بیشتر به اسلام نشود، به همین خاطر هم در بسیاری از کشورهای اروپایی قوانینی در منع حجاب وجود دارد که حقوق زنان و دختران مسلمان را برای حفظ حجابشان نقض می‌کند. حتماً شما هم در میان صفحات اخبار خارجی با خبر محجبه و مسلمان شدن چهره‌های مشهور غربی مواجه شده‌اید. ماشا الیکا مانکن روس، دیامز ستاره رپ فرانسوی و ماهینور نماینده مجلس مسلمان و محجبه بلژیکی تنها نمونه‌هایی از زنان غربی و غیرمسلمانی هستند که با روی آوردن به اسلام حجاب را برگزیدند و به خاطر شهرتی که داشتند حجاب و اسلام آوردنشان رسانه‌ای شد. گرایش جهان غرب به اسلام آنچنان فزاینده است که سیاستمدارانشان را نگران کند و به روش‌های مختلف می‌کوشند تا با اسلام و هر نمادی که مبلغ این دین مبین باشد مقابله کنند. در همین راستا هم قوانینی را تصویب کرده‌اند که در برخی موارد با اجرای سختگیرانه‌ای همراه است. ممنوعیت پوشش اسلامی در برخی کشورهای دنیا در حالی است که مستقیماً با مواد ۱۸ و ۱۹ مربوط به آزادی ادیان و آزادی بروز و اظهار مسلک فردی در «اعلامیه جهانی حقوق بشر سازمان ملل» (۱۹۴۸) و همچنین کنوانسیون حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی اروپا (۱۹۵۰) تضاد دارد.

مجازات برای حجاب

فرانسه، افراطی‌ترین کشور غربی در زمینه وضع قوانین سختگیرانه علیه پوشش اسلامی شناخته می‌شود. هر چند تصویب قانون ممنوعیت حجاب در مدارس فرانسه برای نخستین بار سر و صدای زیادی در این کشور به پا کرد.

مسلمانان فرانسه به عنوان بزرگ‌ترین جامعه مسلمان اروپا، از سال ۲۰۰۴ به موجب تصویب قانونی از داشتن حجاب در مدارس دولتی منع شدند. به موجب این قانون تحت عنوان طرح «ممنوعیت استفاده از نشانه‌های مذهبی در مدرسه‌های فرانسه» استفاده از حجاب اسلامی در مدارس فرانسه رسماً غیرقانونی شد.

از سال ۲۰۰۴ تاکنون همزمان با ممنوع شدن حجاب در مدارس و اماکن عمومی در فرانسه مسئله پوشش اسلامی به یکی از موضوعات داغ اروپا تبدیل شده است.

بسیاری از کشورهای اروپایی هم به دنبال قوانین ضد حجاب در فرانسه قوانینی برای ممنوع کردن حجاب در اماکن عمومی و تسهیلات آموزشی دولتی تصویب کردند. این قانون موجب شده تا بسیاری از دختران مسلمان به واسطه این ممنوعیت برای تحصیل به کشورهای همسایه فرانسه سفر کنند یا در مدارس خصوصی حاضر شوند تا بتوانند حجاب و هویت دینی خود را حفظ کنند.

این در حالی است که در فرانسه جدایی دین و دولت جایگاه مهمی در قوانین دارد. همچنین استفاده از حجاب در اماکن عمومی این کشور نیز در سال ۲۰۱۰ ممنوع شد و جریمه‌ای معادل ۱۵۰ یورو برای زنان محجبه در نظر گرفته شد.

مسلمانان فرانسه معتقدند که حکم دادگاه فرانسه مبنی بر تحمیل جریمه علیه پوشیدن حجاب- نقاب- یکی از سلسله حیله‌گری‌های سیاسی است که بدنام کردن مسلمانان را دنبال می‌کند.

همچنین اخیراً کمیسیون تخصصی مجلس فرانسه طرح ممنوعیت حجاب در ادارات و شرکت‌های خصوصی را مورد بررسی قرار داد که البته با مخالفت مواجه شد. به طور کلی می‌توان گفت، زنان همواره در فرانسه قربانی سیاست‌های نژادپرستانه دولت بوده‌اند.

جریمه ۵۰۰ دلاری

طرح ممنوعیت حجاب که در اروپا از فرانسه آغاز شد، به سرعت در سطح جهان مثل امریکا و حتی در کشورهایی مانند ترکیه که اکثریت آن را مسلمانان تشکیل می‌دهند، رواج یافت، همچنین پیش‌نویس قانون ممنوعیت نمادهای دینی برای معلمان مدارس از جمله داشتن حجاب در ایالت اورگان امریکا مطرح شده است.

در بلژیک نیز با طرحی که از سوی برخی نمایندگان پارلمان پیشنهاد شد، زنان محجبه‌ای که از پوشیه یا نقاب در اماکن عمومی استفاده می‌کنند، مجرم شناخته شده و جریمه نقدی یا زندانی می‌شوند.

دولت هلند دیگر کشوری است که از سال ۹۱ برای زنان مسلمان در اماکن عمومی اعمال محدودیت و پوشیدن هرگونه پوشش اسلامی از جمله برقع و روسری که چهره را می‌پوشاند، ممنوع کرده است. در قانون مورد نظر، جریمه ۵۰۰ دلاری برای زنان مسلمانی که از این قانون امتناع کنند در نظر گرفته شده است.

این دولت در سال ۲۰۰۶ طرح‌هایی را برای ممنوعیت هر آنچه صورت را می‌پوشانند – از برقع گرفته تا کلاه‌های ایمنی – در اماکن عمومی بررسی کرد، اما کمی بعد این طرح را رها کرد. حقوقدانان معتقد بودند چنین اقدامی احتمالاً مغایر با قانون اساسی است و منتقدان این طرح هم آن را مغایر حقوق شهروندی می‌دانستند.

دولت در عوض اعلام کرد که حجاب پوشاننده صورت را در مدارس و ادارات دولتی ممنوع خواهد کرد، اما هنوز چنین قانونی وضع نشده است. نکته قابل تأمل اینجاست که حدود ۵درصد از جمعیت ۱۶ میلیونی هلند، مسلمان هستند.

نتایج یک نظرسنجی نشان می‌دهد که حدود ۷۵ درصد مردم هلند، هیچ گونه مخالفتی با پوشش حجاب اسلامی برای بانوان در این کشور ندارند. ۳۵ درصد افراد شرکت‌کننده نیز با حضور مجریان محجبه در شبکه‌های تلویزیونی موافقند. بر همین اساس هم به نظر می‌رسد به تدریج، پوشش اسلامی در هنجارهای اخلاقی هلند پذیرفته شده است. نتایج یک نظرسنجی در مؤسسه رفتار شناسی «Motivkachn» نشان می‌دهد حجاب اسلامی بیش از پیش مورد پذیرش عامه مردم هلند قرار گرفته است.

حجاب؛ موضوعی سیاسی

علاوه بر ممنوعیت‌های کشورهای فرانسه، بلژیک و هلند برای حجاب، کشور سوئیس نیز به عنوان چهارمین کشور اروپایی ممنوعیت نقاب و حجاب را به تصویب رساند. پارلمان سوئیس با ۱۰۱ رأی موافق در برابر ۷۷ رأی مخالف، به نداشتن نقاب در اماکن عمومی سوئیس رأی داد. همچنین ممنوعیت حفظ حجاب در مدارس و دانشگاه‌های برخی ایالات آلمان، شامل بایرن، برمن، هسن، نیدرزاکسن، نوردراین‌وستفالن، تورینگن، سارلند، اشلسویگ‌هولشتاین و براندنبورگ از سال ۲۰۰۷ اجرایی شد.

«تیلو سارازین» سیاستمدار حزب سوسیال‌دموکرات، ضمن اظهارات خود در این خصوص گفت: «من گذاشتن روسری را در مراکز آموزشی قدغن اعلام می‌کنم. حجاب نمادی برای مذهب نیست، بلکه یک موضوع سیاسی است.»

> **طرح ممنوعیت حجاب که در اروپا از فرانسه آغاز شد، به سرعت در سطح جهان مثل امریکا و حتی در کشورهایی مانند ترکیه که اکثریت آن را مسلمانان تشکیل می‌دهند، رواج یافت، همچنین پیش‌نویس قانون ممنوعیت نمادهای دینی برای معلمان مدارس از جمله داشتن حجاب در ایالت اورگان امریکا مطرح شده است**

در اسپانیا نیز به رغم آنکه اسلام پس از مسیحیت دومین دین است ولی طی سالیان اخیر در این کشور نیز دولت در شهرهایی نظیر بارسلون، حجاب اسلامی پوشاننده صورت را در برخی اماکن عمومی نظیر دفاتر شهرداری، بازارهای عمومی و کتابخانه‌ها ممنوع کرد. داشتن حجاب در برخی از مدارس اسپانیا نیز ممنوع است. برخی از مدارس از ثبت نام دختران محجبه امتناع می‌کنند و برخی نیز بدین دلیل اخراج می‌شوند.

اولین ممنوعیت رسمی حجاب در سال ۲۰۱۰ صورت گرفت. در این سال شورای محلی کاتالان در شهر لیبدای اسپانیا قانون ممنوعیت رعایت حجاب کامل اسلامی برای زنان مسلمان در اماکن عمومی را تصویب کرد.

نمای نزدیک

اشتراک گذاری حس یک روز محجبه بودن در روز جهانی حجاب

چند سال پیش بود که مسلمانان برخی کشورهای اروپایی نظیر انگلیس و فرانسه و همچنین مسلمانان امریکایی در کمپینی خواستار آن شدند تا روز اول فوریه را تحت عنوان «روز جهانی حجاب» نامگذاری کنند. نظمه خان یک زن مسلمان امریکایی و بعد از واکنش‌های اسلام هراسانه پس از رویداد ۱۱ سپتامبر ابتکار اولیه این روز را پایه‌گذاری کرد.

پس از آن هم طرح انتخاب روزی به عنوان روز جهانی حجاب، در سال ۲۰۰۴ به دنبال تصویب قانون ممنوعیت پوشش اسلامی در مدارس فرانسه جدی‌تر از قبل پیگیری شد. در ادامه، کمیته «دفاع از حجاب» در انگلیس با پشتیبانی شهردار وقت لندن، چهارم سپتامبر را برای این روز پیشنهاد کردند. ماه سپتامبر گذشته هم یک گروه پاکستانی خواستار تعیین روزی به نام حجاب شدند.

پس از آن کمیته «روز جهانی حجاب» در توئیتر و فیس‌بوک کمپینی را به راه انداخته و خواستار تعیین روز اول فوریه به عنوان روز جهانی حجاب شد. صفحه این کمیته به ۱۵ زبان مختلف ترجمه شده و در دسترس همگان قرار گرفته‌است. حالا چند سالی می‌شود که روز جهانی حجاب در اغلب کشورهای دنیا جا افتاده است و هر ساله در اول فوریه این روز در ۱۱۶ کشور جهان برگزار می‌گردد. باید گفت که این رویداد در رسانه‌های غربی بازتاب داشت و تا ژانویه سال ۲۰۱۵ بیش از ۵۰۰ هزار نفر صفحه فیس‌بوک آن را لایک کردند. زنان غیرمسلمانی که در این پویش شرکت داشتند عکس خود را با حجاب در فیس بوک منتشر کردند.

رشد شبکه‌های اجتماعی هم به اشتراک گذاری تجربه «یک روز با حجاب» کمک کرده است و هشتگ worldhijabday# از ۳۲۶ پست در سال ۲۰۱۴ به یک میلیون و ۴۳۹ پست در سال ۲۰۱۷ رسیده است. ۵میلیون و ۹۴۵ پست هم با هشتگ Istand۴hijab# تجربیات خود را با دیگر زنان غیرمسلمان جهان از پوشاندن سرشان به اشتراک گذاشته‌اند.

دبورا چیس، یک امریکایی مسیحی در خصوص تجربه‌اش از حجاب می‌گوید: به نظر من یک تجربه عمیق بود؛ حجاب علاوه بر اینکه پوشاننده است مرا حفظ می‌کرد به این معنا که ارزش انسانی خودم را شناختم. اینکه تو تنها گردی صورتت را در اجتماع نشان دهی نه اندام زنانه‌ات را به این معناست که تو با آنها صادقی، هر چند از طرفداران سلفی نیستم، اما این عکس چون در واقع چهره واقعی من بود، برایم جذاب است.

کاتریش ملیگان پس از به اشتراک گذاشتن عکس با حجابش با هشتگ worlhijabday می‌نویسد: روز جهانی حجاب روز زیبایی است. برایم جذاب بود که حتی یک روز از زندگی‌ام را با شرایط یک انسان دیگر بگذرانم. در این روز چشم من به روی مسئله بنیادگرایی باز شد و احساس متفاوتی داشتم. واکنش‌های منفی مردم به حجاب دلم را شکست و متوجه شدم زنان مسلمان هر روز چه حسی را تجربه می‌کنند. به نظر مسلمانان مردم مهربانی آمدند.

پویش روز جهانی حجاب از امریکا و اروپا پا را فراتر گذاشته و به کشورهای آسیایی رسیده است. این پویش کوچک است، اما ایده بی‌نظیری برای معرفی اسلام و حجاب بوده است.

یادداشت

محمدمهدی نیک‌ضمیر

گفتمان بیگانه با جامعه زنان آفت کنشگران زن

نگاهی به صحنه اجتماعی موجود در خصوص مطالبات اصیل زنان در برهه کنونی را شاید بتوان بر اساس اولویت‌های معیشتی – اقتصادی و تصریح بر موضوع محوری دیگری به نام اشتغال دانست. اندکی تأمل نشان می‌دهد که جامعه زنان به عنوان نیمی از جمعیت کشور پس از حضور پررنگ در جامعه که پس از انقلاب اسلامی ظهور و بروز اصلی خود را یافت بر تأمین اولویت‌های خود بر اساس جامعه‌ای کنشگر در عرصه اقتصادی و مشارکت مدیریتی تأکید داشته است. گرچه در این میان اولویت‌های دیگری همچون مشارکت سیاسی، آزادی‌های اجتماعی و... توسط بخشی از فعالان زن طرح و بیان شده است، اما می‌توان تأکید داشت که بر اساس شرایط امپرسیونیستی، بدنه زنان در شرایط فعلی بیش از هر زمان دیگر به پاسخ به نیازهایی که با آن درگیر هستند بیش از پیش نیاز دارند؛ نیازی که در شرایط کنونی در برنامه‌هایی همچون اشتغال، کاهش آسیب‌های اجتماعی، بیمه زنان سرپرست خانوار و ... خلاصه می‌شود.

در این میان اما نکته اساسی آن است در حالی که بدنه عمده جامعه زنان آرای خود را بر اساس برنامه‌هایی که طی چند سال گذشته از سوی مسئولان برای حل مشکلاتشان مطرح شده، تنظیم کرده‌اند به نوعی شاهد گسست تقاضاهای آنان با عملکرد فعالان زن پیشرو در فعالیت‌های سیاسی هستیم.

در این میان می‌توان تصریح کرد بررسی برنامه‌ریزی و کنشگری برخی از کانون‌ها و فعالان زن بیانگر آن است که آنان کوشیده‌اند فضای گفتمانی خود را بر اساس دال‌های «توسعه سیاسی»، «آزادی»، «مشارکت زنان در پست‌های مدیریتی» و... تعریف و تفسیر کرده و بر اساس همین گفتمان وضعی که نه بر اساس رأی آوری و انتخاب که بر اساس تحمیل پاره‌ای از نظریات فعالان زن شکل گرفته است. وجود همین فضای شکل گرفته بی‌تردید موجب شده است برای تأمین دال‌های مورد اشاره، رایزنی‌ها و لابی‌های سیاسی شکل گیرد و از جانب دیگر این فعالان زن به نوعی با مطالبات اصیل و اولویت‌های فریاد شده در جامعه زنان قرابتی نداشته باشند.

اگر بپذیریم در شرایط کنونی مطالبات اصلی جامعه زنان «اشتغال»، «عدالت اجتماعی»، «توانمندسازی جامعه زنان»، «دریافت خدمات اجتماعی»، «کاهش آسیب‌های اجتماعی»، «سهولت در امر ازدواج» و... است آنگاه می‌توان شکاف معناداری را میان خواست بدنه زنان با فضای صرفاً نخبگانی برخی از فعالان زن شاهد بود.

بی‌تردید در شرایط کنونی در صورت بی‌توجهی به مطالبات اصیل زنان باید شاهد نوعی بیگانگی جامعه زنان نسبت به کنشگری و روح تلاش‌های سیاسی برخی از فعالان زن باشیم که احساس بی‌اعتمادی و نارضامندی را تقویت کرده و با نوعی عبور از این فعالان زن همراه خواهد شد. در این میان اما پیشنهاد می‌شود که فعالان زنی که فعالیت مدیریتی دارند و به نوعی نمایندگی جامعه زنان را بر عهده دارند مناسب است که به دنبال سیاست‌ها و کنش‌های منطبق بر خواست حقیقی زنان باشند و ضمن وزن دادن به مطالبات اصیل با بدنه نیز رابطه برقرار کنند تا شاید بتوانند اندکی از مطالبات برجای مانده را در قالب اهدافی مفصل بندی کرده و سیاست‌ها و کنش‌های خود را بر اساس آن تنظیم کنند. بی‌شک اصیل بودن مطالبات و حرکت در چارچوب آن نوعی از همگرایی نسبت به دریافت مساعدت‌ها و کمک‌ها از جامعه مردان را نیز به همراه داشته و کوششی خواهد شد برای کاهش آلام و تأمین خواست زنان.

بی‌تردید بی‌توجهی به مطالبات اصلی در اولین گام نوعی سرخوردگی و حس عدم تعلق را برای تشکل‌های زنان رقم زد و از جانب دیگر موجب تعلیق حمایت‌ها از تشکل‌های زنانه‌ای خواهد شد که می‌توانستند با عبور از دالان سیاست به امر اجتماعی برای پیشبرد اهداف جامعه زنان همت گمارند.

نگاه

مریم زاهدی

فشن شوهای غیرقانونی

ماجرای برگزاری فشن شوی زیرزمینی در کشورمان با حواشی متعددی همراه بوده است، اما دبیر کارگروه مد و لباس با تأکید بر غیرقانونی بودن هر فشن شویی به برخی از این حواشی پایان داد. حمید قبادی با بیان اینکه برگزاری هرگونه «فشن شو» در کشور در حال حاضر غیرقانونی است و مجوزی برای آن صادر نمی‌شود، می‌گوید: در صورت کشف هرگونه فشن‌شو در کشور دست‌اندرکاران آن از سوی نیروی انتظامی و دستگاه قضایی با برخوردهای قانونی مواجه خواهند شد.

دبیر کارگروه مد و لباس خاطرنشان می‌کند: در حال حاضر کارگروه مد و لباس کشور برای ساماندهی به این مسئله برنامه‌ای را دنبال نمی‌کند.

چند سال پیش بود که کارگروه مد و لباس وارد حوزه فشن شو گردید و بنا شد تا شوهای لباس را زنده برگزار کند.

حمید قبادی، دبیر کارگروه ساماندهی مد و لباس از امکان اجرای نمایش زنده لباس‌های ایرانی و اسلامی توسط سه مؤسسه مد و لباس خبر داده بود. قبادی درباره نحوه اجرای نمایش زنده برای بانوان اینگونه توضیح می‌دهد: در این مرحله نمایش زنده ویژه بانوان خواهیم داشت ولی در مراحل بعدی تصمیم داریم امکان برگزاری نمایش زنده برای لباس اجتماع زنان را با رعایت ضوابط و اصول فراهم کنیم که دیگر فقط ویژه بانوان نخواهد بود.

خلاصه حتی این شوی لباس زنده به نمایشگاه مد و لباس فجر هم رسید و مدل‌های زن با لباس‌هایی که باید نمایش می‌دادند در تالار وحدت حضور یافتند. در بخش مردان نیز مراسم اختتامیه سومین جشنواره مد و لباس فجر با شوی زنده لباس همراه شد؛ شویی که یادآور فشن شوهای غربی بود با همان فرم و حتی با محتوایی نزدیک به آن. این ماجرا موجب انتقادات تند و تیزی به کارگروه مد و لباس شد.

دبیر کارگروه ساماندهی مد و لباس درباره چرایی حذف شوی زنده از جشنواره مد و لباس فجر و اینکه چرا این کارگروه برای این مسئله برنامه‌ای را دنبال می‌کند به «جوان» می‌گوید: شوی زنده لباس ملاحظات قانونی‌ای دارد که شاید ما در برخی بخش‌ها از آن غافل بودیم. وی می‌افزاید: تصور ما بر این بود که برگزاری شوی زنده لباس بر اساس اسناد، مدارک و دستورالعمل‌های موجود قابل اجراست، اما در گام‌های بعدی متوجه شدیم برخی مفاد قانونی بالادستی وجود دارد که این مسئله را نفی می‌کند. بنا به تأکید قبادی همچنین برگزاری شوی زنده لباس برای کشور حواشی مختلفی داشت و در پی اجرای این بخش در جشنواره مد و لباس فجر تخلفات گسترده‌ای از سوی مؤسسات و افراد غیرقانونی صورت گرفت.

دبیر ستاد ساماندهی مد و لباس کشور تأکید می‌کند: بر این اساس و با طرح جدی تهاجم فرهنگی و حواشی متعدد از طریق شوی زنده لباس، این بخش از جشنواره مد و لباس فجر حذف شد و با هماهنگی با دستگاه‌ها و رسانه‌ها حذف شوی زنده لباس را اعلام کردیم.

قبادی خاطرنشان می‌کند: در کنار حواشی مطرح شده برای این موضوع نتایج آخرین پژوهشی که از سوی یکی از اساتید دانشگاه انجام گرفت، نشان داد برگزاری شوی زنده لباس تنها ۳ درصد ارزش افزوده در هنر لباس را بر عهده دارد، بنابراین با عنایت به ملاحظات شرعی و عرفی و حواشی پدید آمده دیدیم ادامه کار به صلاح نیست. با تمام اینها اما تب مدلینگ همچنان از میان زنان و دختران جوان قربانی می‌گیرد به خصوص با همراهی فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی. این ماجرا ورود جدی‌تر مسئولان حوزه مد و لباس و نیروهای نظارتی را ایجاب می‌کند.